

labod

leto XV.

novο mesto, 11. februarja 1989

številka 2

glasilo delovne organizacije labod tovarne oblačil novo mesto

v današnji številki

— Odmevi z letnih sej osnovnih organizacij sindikata v Temenici, Ločni, Commercū in DSSS. Prihodnjič, ko bodo tudi v ostalih tozdih speljali Občne zборе — časa je le do konca februarja — pa bomo predstavili tudi delo ostalih OO sindikata.

— V Ločni so začeli šivati tudi ženske komplete.

— Zala je končno bliže prizidku

— Naša mnenja se tokrat dotikajo Labodove reklame.

— Pa še kaj...

Nova brigada v Ločni, kjer nastajajo ženski kompleti, natančneje, v tem delu brigade šivajo krila.

lanski izvoz najuspešnejši v zgodovini laboda

Doseženi rezultati, ki so prikazani v poročilih o poslovanju, nam kažejo, da je bilo leto 1988 daleč najuspešnejše glede izvoza v Labodu v skoraj vseh vidikih. Vse zadane planske cilje smo dosegli, ali močno presegle. Naj v ilustraciji navedem nekaj podatkov:

Neto fakturirana realizacija izvoza je bila dosežena v vrednosti 17.817.991.000 din ali v indeksu 161,98 na plan za leto 1988 leto, oz. v indeksu 388 na leto 1987.

Realizacija izvoza predstavlja 22% vsega skupnega prihodka DO Labod, v primerjavi z letom 1987, ko je bila le 16%.

Skupna vrednost izvoza v

dolarjih znaša 7.710.076. Realno povečanje izvoza glede na leto 1987, brez vpliva inflacije (isti tečaj dolarja,) pa je bilo doseženo v indeksu 113,54, od tega na konvertibilno tržišče v indeksu 111,49 in na klirinško 195,06. Polni (klasični) izvoz smo povečali v indeksu 319,56, ali kosovno od 77.863 v letu 1987 na 391.866 kosov lani. Predelavni posli, ki v skupni realizaciji znašajo vrednostno 75%, so bili doseženi v indeksu 95. Temu je vzrok padec povpraševanja po predelavnih poslih srajc. Zato pa smo na drugi strani realizirali lep izvozni posel v Libijo, kamor smo izvozili 300.000 srajc in 8.000 ženskih kostimov.

Dosežena realizacija proizvodnih minut je bila nekoliko izpod plana, in sicer v razmerju 48,34% za izvoz in 51,66% za domači trg. Po programih je to 50,21% za SB in 43,09% za VO program.

Teh nekaj navedenih podatkov nam torej zgovorno pokaže, da bo treba vložiti veliko truda, da bi jih letos dosegli in seveda še presegle.

Kakšna sta letošnja glavna dva planska cilja:

— doseči v proizvodnji razmerje minut 62:38 za izvoz, torej doseči fizično povečanje izvoza za 29%;

— doseči vrednostno realizacijo 73.000.000.000 din ali v indeksu 409,7 več kot lani.

Kaj narekuje tako močno povečanje izvoza?

Razlogi so znani. Vedno težja gospodarska in politična situacija z vsemi razsežnostmi in posledicami, ki se odražajo predvsem v realnem padcu kupne moči, seveda ni zaobšla naših Labodovih potrošnikov.

Kako se organizirati, da bi nam to povečanje izvoza uspelo?

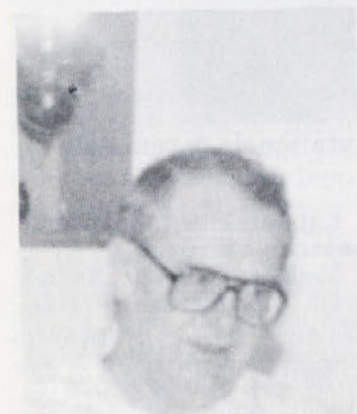
Napori in procesi v tem smislu so že začeti in tečejo. To ne občutimo samo mi, ki neposredno delamo na teh nalogah, ampak predvsem vsi delavci v proizvodnih tozdih. Tu se tudi odvija glavna bitka za izvoz. Kajti brez zavzetega, odgovornega in strokovnega pristopa vseh dejavnikov pri organiziranju proizvodnje, ki vse bolj prihaja v maloserijsko, bo veliko težje obvladati zahtevni položaj. Če k temu dodamo še problematiko pomanjkanja določenih strojev,

delno tudi strokovnega kadra pri pripravi in vodenju proizvodnje, bo naloga še težja. Tudi hitro, uspešno in strokovno opravljene naloge pri prevzemu neposrednih pošilk v tozde in pripravi odpreme gotovih proizvodov, so velikega pomena in v marsičem olajšajo in izboljšajo celoten potek.

Povečan obseg dela z novimi tujimi kupci, katerih krog se bo moral še razširiti, bo zahteval še večjo fleksibilnost in organiziranost v pristopu celotnega postopka, prilagajanju različnim tehnologijam, menjavi modelov, univerzalnosti in težitvi k stalni izboljšanju kvalitete in spoštovanju dogovorjenih rokov.

Kakšen je položaj pri izvozu srajc?

Poznano je, da se zunanji trg za moške srajce vse bolj ožji. Vse več je pritiska na nižje cene, vse težje se je boriti proti poplavi razmeroma dobro in ceneno narejenih srajc na Daljnem vzhodu (Hong Kong, Koreja, Tajvan, Indija, Pakistan). Tudi v Evropi imamo veliko konkurenco, predvsem v proizvajalcih iz Portugalske, Turčije, Romunije. Ne nazadnje pa tudi znotraj Jugoslavije obstaja, zaradi predimenzio-

Boris Žagar, vodja izvoznouvozne službe: »Dosedanji uspehi, tradicija in izkušnje, ki smo si jih nabrali na zunanjem trgu, nam bodo velika spodbuda za nadaljnje napore pri povečevanju izvoza in pridobitev novih kupcev.«

niranih kapacitet, velika konkurenca, ki včasih preide v nelojalno.

V primeru srajc je možen izhod iz te situacije v proizvodnji visoko kvalitetnih srajc, manjših serij, ki morajo biti izdelane v vedno kra-

Anica Zupančič in Alojz Avbar, referenta v izvoznouvozne službi: Kljub obilici dela sta dobre volje.

jših rokov. V tem bi morala biti tudi naša prednost.

Na račun »izgubljenih« kapacitet v srajcah smo bili primorani povečati izvozne kapacitete v ženskih bluzah. V Libni teče proizvodnja zahtevnih ženskih bluz za izvoz že prek 80% vseh kapacitet. V Delti se prav tako vedno bolj usmerjamo v izdelavo visoko modnih bluz. Širi se krog novih firm, novih kupcev. Samo v zadnjem času so se morali soočiti s petimi novimi kupci.

V Ločni bo izpad srajc za izvoz in tudi za domači trg nadomeščeni s proizvodnjo ženskih lahkih kompletov in oblek. Reorganizacija je v teku in v začetku februarja steče proizvodnja, sprva za domače tržišče, od aprila naprej pa za izvoz. Proizvodnja bo organizirana tako, da bo mogoče istočasno proizvajati ločeno krila in bluze.

in kako je v tozdih VO?

V vseh treh smo povečali proizvodnjo za izvoz in uvedli nove kupce z zelo zahtevnimi modeli, maloserijsko proizvodnjo in zahtevno visoko kvaliteto.

Sedanje izkušnje nam bodo v največjo korist in pomoč, saj je dolgoletno sodelovanje z nekaterimi kupci že dalo lepe rezultate. Pa poglejmo po tozdih:

V Ločni se od stare dobre Melke pravkar poslavljamo z zadnjimi naročili, ki so v proizvodnji. Slovo je narekovala situacija, o kateri smo predhodno govorili. Vso proizvodnjo iz Laboda bodo prenesli v svoji dve tovarni na Portugalskem. Zgledno sodelovanje, ki so ga bili seveda najbolj veseli v Ločni, je teklo neprekinjeno polnih 19 let. Zamislite si, da smo v

dobrih starih časih samo za njih proizvedli letno že prek 800.000 srajc, lani pa za vse firme skupaj 883.853.

Zanimiv je pregled predelavnih količin za firmo Melka v tem razdobju:

leto 1971	353.000
1972	363.000
1973	500.000
1974	600.000
1975	700.000
1976	840.000
1977	500.000
1978	390.000
1979	340.000
1980	380.000
1981	145.000
1982	170.000
1983	165.000
1984	185.000
1985	300.000
1986	375.000
1987	250.000
1988	145.000
1989	25.000

Firma Elmior je prav tako iz Holandije, z njo bomo letos dosegli častitljiv jubilej, 20 let skupnega neprekinjenega sodelovanja. Proizvodnja teče v obojestransko zadovoljstvo v Delti Ptuj.

Z lepo tradicijo se lahko pohvalijo tudi v Libni Krško s firmo Pfliffle iz Zahodne Nemčije. To je trenutno naš najmočnejši tuji partner, po vrednosti izvoza in količinah. Gre za proizvodnjo okoli 35.000 kosov mesečno raznih pletenih izdelkov iz jerseyja, in to za svetovno znane firme, kot so Adidas, BOOS, Head itd.

Tip-top Ljubljana zadovoljuje firmo Jobis že tudi prek 40 let z izredno kvalitetno proizvodnjo ženskih gornjih oblačil. Medsebojno sodelovanje je lani prešlo že v

neko obliko skupnega vlaganja v posodobitev strojne opreme, saj smo in še bomo prek njih prišli do dodatnih strojev, predvsem raznih likalnih preš.

Podobno zadovoljstvo z večletnim dobrim sodelovanjem se lahko pohvalijo tudi v Temenici Trebnje. Že zdavnaj so prebrodili hude začetne težave pri šivanju al kantare in nape, kljub pomanjkanju strojne opreme, ki jih vedno bolj pesti.

Ne nazadnje popolnoma nič ne zaostaja tudi Zala Idrija. S proizvodnjo kvalitetnih in modnih ženskih kostimov, jaken, kril, hlač si v tesnem sodelovanju s kupcem iz Italije vedno bolj utira pot na to tržišče. Za jesen/zimo 1989/90 pa prične s proizvodnjo za zelo znano in renomirano zahodnonemško firmo Fink-Modelle, ki naj bi prav tako postalo dolgoročno.

Vsi ti dosedanji uspehi in tradicije ter izkušnje, katere smo pridobili pri delu za zunanji trg, nam bodo v veliko spodbudo tudi za nadaljnje napore pri povečanju izvoza in pridobitvi novih kupcev. Seveda pa to ne bo dovolj. Potrebna bo še naprej permanentna aktivnost na vseh področjih in nivojih.

Trenutno sodelujemo v proizvodnji za izvoz v vseh tozdih z okoli dvajset tujimi partnerji.

delo v izvozni službi je pestro

Samo delo v izvozni službi je zelo pestro in povezano z mnogimi zunanjimi dejavniki in službami znotraj Laboda. To delo seveda ni lahko in zahteva veliko angažiranosti. Uspešnost je odvisna od dobrih delavcev znotraj službe, kakor tudi kvalitetnega in strokovnega sodelovanja vseh ostalih sodelavcev v službah Commerca, DSSS in proizvodnih tozdov. Sedaj smo pri delu v tej službi zaposleni trije delavci, vse večji izvoz pa bo kmalu zahteval še kakšno pomoč. Uspešnost našega dela je prvenstveno odraz naših prizadevanj, seveda pa je lahko končni uspeh pozitiven samo takrat, ko tudi ostale službe in proizvodnja opravijo svoje optimalno. Vsak pretrgan člen v tej verigi pomeni težavo tudi v naši službi.

V lanskem letu je poslovni odbor sprejel sklep, da je treba pripraviti vse potrebno, da se v roku dveh let tudi

mi registriramo za samostojno opravljanje zunanje trgovske dejavnosti. To pomeni, da bi za vse posle, ki jih sklenemo tako po izvozu, kot uvozu, sami pripravili predpisano dokumentacijo in jih prijavili Narodni banki. S tem v zvezi se na drugih mnogo tesnejših osnovah poveča tudi sodelovanje z drugimi dejavniki, kot so carina, špediterji, poslovne banke itd. Verjetno vam je poznano, da to delo sedaj opravljajo tako imenovani posredniki ali komisijarji, specializirana podjetja za to vrsto dejavnosti. Labod v pretežni meri sodeluje z Jugotekstil-Impexom iz Ljubljane, nato pa še s Textilom Zagreb, Unitexom iz Ljubljane itd. Seveda pa ne pomeni, da z registracijo lastne zunanjetrgovinske dejavnosti ne bomo potrebovali storitev teh posrednikov tudi v bodoče. Vsi posli — kupci, katere bomo na novo pridobili prek teh sodelavcev bodo registrirani z njihove strani, ostale pa bomo lahko prijavili sami. Podobno velja tudi za uvoz, seveda bomo tu manj omejeni. Lastna zunanjetrgovinska registracija bo torej pomenila prihranek pri plačevanju provizije tem posrednikom, na drugi strani pa bo seveda zahtevala nekaj dodatnih ljudi za delo neposredno na teh nalogah. Ti bodo potrebovali znanje iz poznavanja zakonskih predpisov s tega področja in morali imeti zahtevano izobrazbo ter opravljen poseben izpit v okviru gospodarske zbornice.

Ob koncu bi se morali vprašati, če smo zadovoljni z delom in doseženim. Nikoli seveda ne moremo biti popolnoma, še posebej, ko se pred nas postavljajo tudi vedno nove naloge. Prvenstveno je naš cilj zagotoviti in realizirati z letnim planom postavljene naloge, in to čim bolj optimalno, to je z najboljšimi efekti. Minimalno 62% proizvodnih kapacitet mora biti prodanih na tuj trg, ob istočasnem prizadevanju po čim boljši selekciji kupcev, kar pomeni čim boljše naročila za proizvodnjo, in s tem dohodkovno interesantna. Naš cilj morajo seveda biti tudi dolgoročni poslovni odnosi, ki naj bi se razvijali v višji kooperacijski odnos. To pa pomeni tudi medsebojno koriščenje spoznanj na področju tehnologije, razvijanju proizvodov,

možnost skupnih vlaganj v strojno opremo itd.

kaj pa lastna blagovna znamka?

Nič nismo še naredili na področju razvoja lastne blagovne znamke. Ta zelo vreden element postaja vse bolj in bolj pomemben pri trženju in povečanju izvoza, predvsem v klasičnem blagovnem smislu. To pomeni prodajo na tuji trg kompletnega proizvoda, ne samo našega dela, kar se dogaja pri predelavnih poslih. Seveda bodo ti še vedno predstavljali glavino našega izvoza, ne samo zaradi prednosti, o katerih smo nekaj besed že rekli, ampak tudi zaradi ekonomskih težav. Te pa so predvsem v izbiri ustreznih kvalitativnih, modnih tkanin, ki bi bile za tujega kupca zanimive in seveda cenovno sprejemljive.

izvoz je tudi strog učitelj

Izvoz je torej vse bolj prisoten in nujna časa, v katerem živimo. Delavci v tekstilni branži, še posebej v konfekciji, smo lahko ponosni, da v teh prizadevanjih prednjačimo, da več izvozimo kot uvozimo. Labod, kot dolgoletni aktivni izvoznik, seveda v tem pogledu ni izjema, čeprav nikoli nismo zanemarjali domačega tržišča. Dolgoletne izvozne izkušnje so nam samo še pomagale, da smo tudi na domačem trgu postali renomirani proizvajalec.

Na koncu lahko torej le ugotovimo, da je kljub raznim težavam, naporom in včasih tudi veliko »vroče krvi«, ki spremljajo izvozno proizvodnjo, le-ta nujna in tista sila, ki nas uči delavnih navad, ki se odraža v izboljšanju produktivnosti, kvaliteti, spoštovanju dogovorjenih rokov itd. Razvijanje in negovanje teh prvin pa naj nam bo moto tudi v bodoče. To nam bo tudi garancija za nadaljnje uspehe, istočasno pa bomo veliko lažje in bolj pripravljeni znotraj Laboda pričakali Evropo 1992.

BORIS ŽAGAR

kaj zahtevajo delavke libne

Po izplačilu osebnega dohodka za december, torej 12. januarja letos, je bilo v Libni precej nezadovoljstva. Pričakovana povišica (za 30% smo dvignili enoto enostavnega dela) se pri izplačilu ni pokazala v pričakovani višini. Vzrok: prispevne stopnje so se v občini Krško dvignile s 34,14 odst. za november na 41,59 odst. za december in ta razlika je »posrkala« pričakovano povišico in s tem povzročila veliko ogorčenja v Libni.

K temu je svoje dodala tudi informacija, ki se je razširila po Krškem, češ da so se v negospodarski sferi osebni dohodki občutno dvignili, prav tako občutni pa naj bi bili tudi poračuni za nazaj. Delavke so želele pogovor z direktorjem tozda in ga zadolžile, da priskrbi podatke o vsem, kar jih teži. Pri tem so zelo ostro poudarile, da zahtevajo 50-odstotno znižanje prispevnih stopenj (te so računane iz bruto osebnih dohodkov) za tekstil in konfekcijo. Menile so, da smo že tako na repu po osebnih dohodkih in s tem pri možnostih ustvarjanja akumulacije, medtem, ko smo v samem vrhu po delovni intenzivnosti, produktivnosti in izvozu.

»Ne bomo hranili foteljarjev in ne bomo pustili, da nam kradejo težko prigarani denar,« je bilo slišati v

razpravi. Ob takih priložnostih se pogovor usmerja v za vse boleče teme. Tako so tudi tokrat delavke Libne načele vprašanje izredno razdrobljene in zahtevne proizvodnje, nadaljevale z vprašanjem norm in o temi, ki so jo že večkrat načeli v organih upravljanja v tozdu in DO: o dvoizmenskem delu glede na enoizmensko. Menijo namreč, da se dodatek za dvoizmensko delo pri osebnih dohodkih tako rekoč ne pozna in zahtevale tudi s tem v zvezi jasen in hiter odgovor.

Tekstilci smo znani po potrpežljivosti, vendar ko nam »prekipi«, gre zares. Zares mislijo tudi delavke Libne. Poudariti pa je treba, da je sestanek potekal v kulturnem vzdušju in da je direktor tozda s spornimi vprašanji seznanil tudi drugo, to je popoldansko izmeno, kjer je prišlo do podobnih pomislekov in vprašanj. Vendar pa so dale delavke Libne vedeti, da če sporna vprašanja ne bodo hitro, jasno in pošteno rešena, v prihodnje ne bo moč reševati vprašanj po tako mirni poti. Napovedale so, da bodo šle do občine ali pa še dlje.

No, vodstvo tozda je njihove zahteve vzelo resno in odgovorno, pričakovati pa je, da bodo tako reagirali tudi vsi, na katere so vprašanja naslovljena.

težak položaj tekstilne industrije slovenije

Na 5. redni seji skupščine splošnega združenja tekstilne industrije Slovenije so delegati oblikovali tudi sporočilo slovenskemu izvršnemu svetu in skupščini, v katerem opozarjajo na zelo težak položaj v tekstilni industriji. V tej točki je razpravljal tudi direktor Libne, ki je bil na seji prisoten kot delegat.

Omenil je primer delavk Libne, ki so prav neposredno pred sejo skupščine izrazile svoje nezadovoljstvo z osebnimi dohodki, z preobremenjenostjo gospodarstva, z nepravilnimi razlikami plačila v negospodarstvu in gospodarstvu, kot tudi znotraj tega, kjer smo tekstilci vedno občutno pod ostalimi vejami. Ob tem pa kažejo naši rezultati vendarle nekatere izrazite pozitivne učinke, ki, na žalost, ne učinkujejo na naše življenje, delo, plačilo.

Med številkami, ki jih je navedel, je podatek, da je bilo v devetih mesecih lanskega leta v negospodarstvu zaposlenih 1,8% več novo zaposlenih kot v enakem obdobju leto prej, v tekstilu pa 1,5 odstotka manj kot v enakem obdobju leto poprej. Naša akumulacija je padla in je v indeksu 92. Produktivnost pada, denarja v tekstilu ni. Ob tem pa je na primer tudi delež posojil za nerazvite pomenil 1987. leta 17% akumulacije slovenskih tekstilcev, lani pa že kar 39%. Leta 1987 smo imeli tekstilci 19% izvoza v

celotnem prihodku, lani v enakem obdobju pa je dosegel že visokih 25%, kar kaže na izreden napor in končno tudi na visoko kvaliteto dela tekstilcev.

V sporočilu izvršnemu svetu Slovenije o položaju tekstilne industrije pa so prišle tako tudi misli, ki so jih izrekle delavke Libne. Bomo torej postopno le deležni širšega družbenega posluha za nepravilnosti?

Po teh številkah pa se je direktor Libne ustavil na primeru petčlanske družine, ki je imela v januarju 2.480.960 din dohodka. Ker stanujejo v bloku na 55 m², so stroški visoki in po plačilu vseh obveznosti jim je za hrano in obleko ostalo 1.510.960 din. Pri tem pa so otroci šolo obvezni (15,11 in 10 let), mati je zaposlena v Libni, in je prejela 910.960 din OD, oče pa v drugem kolektivu in je z otroškim dodatkom vred prejel 1.270.000 din. Kako naj taka družina dostojno živi. Zato niso presenetljive napovedi delavk Libne, da ne bodo več dolgo tako mirno sprejemale dane situacije, ki je krivična do slovenskega tekstilca, do kolektivov, kjer so porodniške visoke in ki kljub temu nimajo nobenih olajšav pri obremenitvi in dajatvah. Nekaj v relacijah do tekstilcev ne velja in nujno je treba to »zgodovinsko škodo« popraviti.

Pregled gibanja prispevkov po občinah, kjer imajo naše TOZD sedež, od VII. do XII. 1988 (podatek velja za 12. v mesecu).

občina	m e s e c					
	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Novo mesto	42,74	40,74	40,74	40,74	40,94	43,65
Krško	43,10	32,24	32,21	33,51	41,07	44,10
Trebnje	40,86	36,94	36,94	36,94	36,94	42,17
Ljubljana	42,31	40,03	40,10	38,10	37,35	44,65
Idrija	46,22	37,54	37,54	41,06	42,24	46,5
Ptuj	39,39	33,90	33,90	34,10	37,57	40,95

premalo poznamo svojo organizacijo

vtisi s sindikalnega seminarja v radovljici

Anica Bunderšek je članica izvršnega odbora sindikata v Temenici in je ena redkih naših sindikalistk, ki se je udeležila seminarja v Radovljici. V Radovljici imajo slovenski sindikati svoj izobraževalni center, ki aktivistom ponuja številne oblike izobraževanja, vse pa so med udeleženci zelo odmevne. Navdušena se je iz Radovljice vrnila tudi Anica Bunderšek. Navdušena in »opremljena« z novimi znanji in z novo voljo do dela.

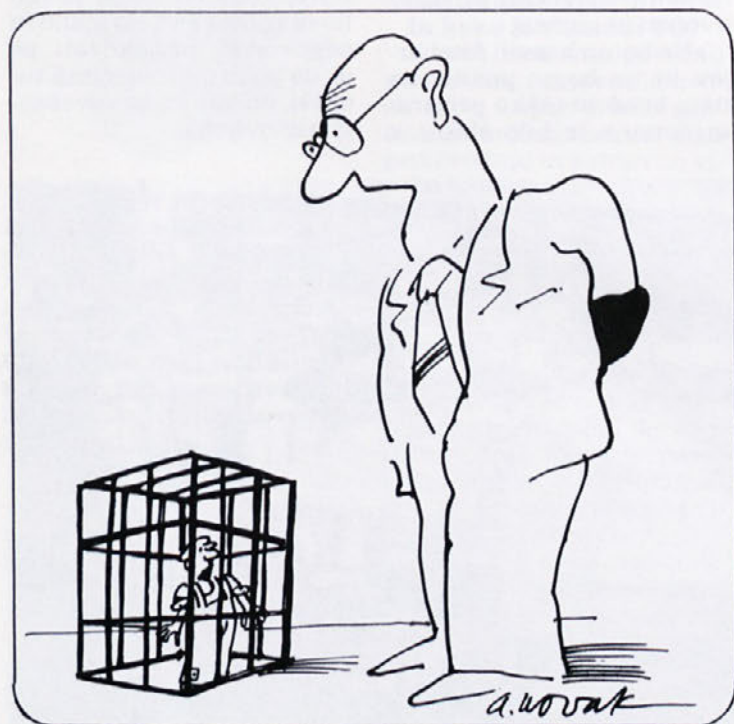
»Naš sindikat me je poslal na petdnevni seminar, na katerem je tekla beseda predvsem o vlogi in nalogah ob reorganizaciji sindikata, o vodenju akcij, o vlogi sindikata v različnih delovnih okoljih, o pereči problematiki tehnoloških presežkov in kadrovske politiki ter vlogi sindikata ob tej. Zbrali smo se aktivisti iz različnih okolij in si med seboj izmenjali mnenja in izkušnje. Že to pomeni veliko, da spoznaš delo in probleme drugih. Kajti povsod so problemi in sindikat ima možnost razreševanja, vpliva. Le aktivisti nismo dovolj opremljeni z znanjem, ne poznamo načinov dela, zato so seminarji več kot potrebni. Govorili smo tudi o individualnih pristopih v zvezo sindikatov, torej pristop naj ne bi bil več avtomatski. Potem ko bi se delavec seznanil z vsebino dela sindikata, s programom, s tem, kaj mu ta organizacija lahko nudi, potem bi se šele odločili

»Seminar v Radovljici mi je dal nova znanja in tudi nov polet za delo v sindikatu,« pravi Anica Bunderšek.

za pristop. To pa daje sindikatu nove odgovornejše naloge in samostojnejšo in nič lahko pozicijo. V razpravah pa je bil posebnega poudarka deležen sklop vsebin, vezanih na socialno varnost, pri čemer imamo tudi mi v Temenici in v Labodu marsikaj dodati.«

Tako pripoveduje Anica in poudarja, kako dobrodošla bi bila ta oblika izobraževanja še za marsikoga med nami. »Premalo poznamo vlogo sindikata, premalo poznamo njegova prizadevanja in njegove zasluge, ki si jih čestokrat laste drugi... potem, ko so že izbojevane. Zato se velja izobraževati, se osvestiti in nato bo dovolj vzgibov za delovanje.«

ODMEVI Z LETNIH SEJ OO SINDIKATA

ločna —
zadovoljni smo z delom
koordinacije

V novomeškem delu Laboda lepo dela koordinacija med vsemi tremi osnovnimi organizacijami sindikata, kar pomeni dragoceno pomoč vsaki organizaciji posebej. Znotraj skupnih nalog pa vendarle ostaja še nekaj prav specifičnih. Tako se je sindikat tozda Ločna spoprijel z nalogami skupnega in splošnega pomena — od sodelovanja pri razpravah o zakonskih spremembah do volitev, priznanj in podobno. Povsem naši problemi pa so seveda vezani na proizvodnjo, kjer smo še posebej občutljivi na še vedno prenizko vrednotenje dela v proizvodnji. Naše delo v prisiljeni drži povzročča določene zdravstvene težave in okvare, zato načrtno skrbimo za preventivno zdravljenje in omogočamo čim večjemu številu delavk obisk zdravilišč. Zaradi nizkih osebnih dohodkov so zelo odmevne razne oblike obročne prodaje, kjer pa bo moral v bodoče sindikat zavzeti strožja merila, predvsem pri kvaliteti in pogojih ponujenega blaga.

Tudi skrbi za razvoj in negovanje kulture bi v Ločni želeli posvetiti več pozor-

nosti, toda kaj, ko smo aktivisti vezani na delo v proizvodnji, organizacija pa zahteva čas in spretnosti, znane itd. Zato želimo v bodoče več pomoči strokovnih služb tudi pri povsem konkretnem organizacijskem delu.

Ločenski sindikat skrbi za otroke naših umrlih sodelavk, za svoje upokojece, invalide. Vedno pokažemo posluš za sodelavce v stiski, pri čemer tudi osebni denarni prispevki delavk niso redkost. Saj pravega »sindikalnega denarja« ni dovolj za vse oblike pomoči, ki jih želimo nuditi.

In na koncu naj dodam, da smo poskrbeli, ob številnih drugih nalogah, tudi za izobraževanje. Tri sindikalne aktivistke smo se udeležile seminarja v Radovljici.

Pred nami so velike naloge, vezane na reorganizacijo in pa zakonske spremembe, občinske aktivnosti, kot je referendum in še kaj, volitve in, ne nazadnje, na zaščito osebnega in družbenega standarda. Posebna skrb mora biti namenjena informiranju v tozdu. Tako bomo potrebovali še veliko volje in tudi pomoči.

ZDENKA CVIJANOVIČ

z rekreacijo v veselo in zdravo jesen življenja

Človek, del narave, je živi stroj, ki prav tako rjavi, peša in odpove, če ga ne neguješ in vzdržuješ redno. To vodilo naj bo smernica za boljše telesno in duševno počutje.

Razgibavanje, trajno, v katerikoli obliki, predvsem v zdravem okolju v naravi, je najučinkovitejše zdravilo za zdravo življenje. Čvrsta volja in vztrajnost sta pogoj za rekreacijo. Ta dva dejavnika nas morata spremljati skozi vse življenje.

O pravilni prehrani ne bom izgubljal besed, ker sodi v posebno poglavje.

Sivi lasje, pleša, gube na čelu, zareze na obrazu še ne pomenijo starost, marveč zrelost.

Ljudje se srečujemo s srci, ne pa z leti.

Lepo je biti mlad, a tudi ostareti ni težko.

MAKS BRAČIČ
upokojenec iz Ptuja

Dekleta, ki so ob lanskem zaključevanju stregla strankam v Tip-topu. Za to delo so poprijele tiste iz kuhinje in one iz proizvodnje. Poročilo o letošnjem zaključevanju bomo posredovali v marčevski številki Laboda.

commerce — nikoli ni dovolj narejenega

Lahko rečem, da je naš sindikat v preteklem letu veliko naredil. Prisluhnilo smo nalogam, ki nam jih narekuje občinski sindikalni svet, in nalogam, ki smo si jih zastavili po planu, kjer so zadolžitve okoli sprejemanja raznih aktov, vključevanja v postopke volitev, imenovanj, skrb za informiranje in najširše pobude ter mnenja...

Poleg tega pa je vendarle bila teža našega dela v skrbi za človeka. Zgodi se, da se čuti bolan sodelavec pozabljen, odrinjen, in sindikat si ni dovolil, da bi naši sodelavci ostali pozabljeni. Skrbeli smo za invalidne, bolne, za otroke umrlih sodelavcev. Vse več prihaja prošenj za raznorazne pomoči tudi iz drugih okolij, in tudi s tem smo se spoprijemali.

Omogočili smo delavcem Commerce nakup raznoraznih artiklov prek sindikalnih prodaj, s čimer ni bilo malo dela. Organizirali smo izlet in silvestrovanje, kajti tudi druženje je sestavni del našega življenja. Sodelovali smo pri preventivnem zdravljenju, letovanju, koloniji otrok naših delavk. Žal pa mi je, da ni bilo pravega odziva na vabilo za abonmajske vstopnice za razne kulturne prireditve.

Vendar organizacija tako široke dejavnosti, kot jo je lani vodil naš sindikat, zah-

teva veliko časa in truda, in ob rednem delu ne zmoremo vsega. Treba pa je priznati veliko pomoč strokovnih služb v Commerce pri delu sindikata ter posluš direktorja in poslovne sekretarke za naše delo.

Toda naj je še toliko akcij, vedno je slišati še kaj prigovarjanj, češ da ni narejenega dovolj. Tudi mi še nismo zadovoljni, saj so stalni problemi v nagrajevanju in nižanju osebnega standarda, kar smo tudi nekajkrat obravnavali. Zato se bo moral sindikat še bolj obrniti k človeku, k posamezniku. V sindikatu mora sleherni delavec najti zaslobo.

Ker je Commerce zelo pisan kolektiv in sega na razna področja (trgovski zastopniki širom po Jugoslaviji, naše prodajalne, šoferji, skladišča... da ne naštevam prav vseh struktur), je delo v sindikatu še toliko težje in odgovornejše.

V bodoče menim, da bo treba izpeljati še več akcij skupaj in da bomo potrebovali še več konkretne strokovne pomoči posameznih služb za izpeljavo akcij, ki jih sindikat vidi kot potrebne in nujne. Bojim pa se, kdo bo sploh hotel še delati v sindikatu, v tem »dežurnem« krivicu, ki je preobremenjen z delom in kljub temu cilj mnogih obtožb z vseh strani.

IVICA POTOČAR

temenica — sindikata ni bil vedno uspešen

OO sindikata v Temenici si je za preteklo leto zastavila po obsegu sicer skromen, a vsebinsko vendarle bogat program dela. Žal pa ga ni uspela izpeljati v celoti. Od načrtovanih ciljev niso uspeli do konca izpeljati analize izostankov. Podatki so bili sicer zbrani, vendar jih niso obravnavali in na tej osnovi, kot so si zastavili, sprejeli ustreznih zaključkov oz. aktivnosti. Sindikat je opozarjal na nizke osebne dohodke, vendar z občutkom, da sam tozid nima vpliva na njihovo višino.

Med akcijami je bila tudi pomoč pri klimatskem zdravljenju, vendar se sprva nihče ni odločil zanj, in šele ob ponovni aktivnosti se je odločila ena delavka, da sprejme to ugodnost.

Izleta na Brione se je ude-

ležila tretjina delavcev Temenice. srečanja Labodovih delavcev v Ptujju pa se je udeležilo 50 delavk iz Temenice. Sindikat je poskrbel za kulturni program ob prazniku DO. Omogočil je nakup ozimnice na obročno odplačevanje. Med bolj vsebinskimi nalogami pa je prizadevanje sindikata za reševanje socialnih problemov. Za nalogo, ki so se je resneje lotili, pa delavski svet predlogov sindikata ni sprejel. Tako je sindikat v Temenici v preteklem letu skušal svoje delo naravnati na bistveno sindikalno delo, pa mu na žalost to ni vedno uspelo. Tako kot povsod je slišati pripombe, da ob delu na normo ne ostaja kaj dosti časa za sindikalno delo, ki je vse prej kot enostavno in ki ga postaja vse več in več.

DSSS — delo sloni predvsem na članih izvršnega odbora

Preteklo leto je bilo za OO sindikata v DSSS dokaj živahno. Vključevali smo se v urejanje normativne ureditve — od obravnave stavek, pravil, seznanjanje z osnutki zakona o podjetjih, obravnave kriterijev za določanje presežkov delavcev do iskanja možnosti za razbremenitev gospodarstva. Naše aktivnosti so bile usmerjene tudi v volilna opravila in, seveda, precej smo se obračali k našemu internemu življenju in delu.

Predlagali smo delavce za interna priznanja, skrbeli za dokajšnje športno življenje in ponudili delavcem regresirane vstopnice za kulturne prireditve. Skupaj z občinskimi sindikalnim svetom smo izpeljali akcijo preventivne zdravstvene rekreacije. Sodelovali smo tudi v akciji zbiranja sredstev za nakup dragih medicinskih aparatov, sicer pa smo poskrbeli tudi za ugodnejše nakupe potrebščin za vsakdanjo rabo, za sindikalni izlet ter silvestrovanje.

Precej aktivnosti smo iz-

peljali skupaj s sindikatom tozdov Ločna in Commerce, saj je koordinacija med temi tremi osnovnimi organizacijami lepo delala.

Ugotavljamo, da delo sloni predvsem na članih IO OOS, ki vodijo politiko po lastni iniciativnosti in iznajdljivosti, kar pomeni, da je aktivnost OOS toliko, kolikor je aktiven IO.

Ko ocenjujemo delo OOS, menimo, da smo realizirali oz. se lotili reševanja nalog, ki smo si jih zastavili v programu dela OO, ki smo ga sprejeli na volilni programski seji. Pred nami so naloge, ki so naložene v programu, tem pa bomo dodali še nove, tiste, ki se pojavljajo sproti. Zdaj že zagotovo lahko trdimo, da bo leto 1989 leto sprememb na normativnem področju. OOS ima pri sprejemanju sporazumov statuta in drugih sporazumov specifične naloge, tako pri vodenju razprav, kot pri samem sprejemanju teh, zato opozarjam na aktivnost vseh nas v teh zadevah.

NADA KEBE

naša mnenja tokrat o labodovi reklami

Zdenka Gorenc, sam. analitik (DSSS): »Menim, da se je slogan 'Moda za čas, ki prihaja' lepo uveljavil in da predstavlja Labod. Nanj pa bi morali dodati razne variante predstavitev. Lanska televizijska reklama mi je bila zelo všeč, mislim pa, da se premalokrat pojavimo. Zdi se mi, da to celo zmanjšujemo, svetovni trendi pa vse bolj poudarjajo reklamo, 'pritisek' na ljudi na najprijetnejši način.«

Drago Zupančič, vodja vzdrževanja (Tip-top): »Zdi se mi, da so Labodove reklame po radiu in televiziji dobre in da jih je kar dovolj. Kar pa se tiče nastopa na sejmu, lahko povem mnenje žene, ki ocenjuje, da je Labod predstavil zelo, zelo lepe stvari, ki pa, na žalost, niso za današnji čas. Sicer pa smo dobro zastopani in nas je kar slišati in videti. To pa je danes zelo potrebno.«

Jelka Hauptman, šivilja (Temenica): »Zdi se mi, da je kar dovolj naših reklam. Najboljša reklama pa bi bila, če bi

čim več ljudi kupilo naše izdelke. Toda kaj, ko so tako dragi, da si jih celo s 'kartico', to je s popustom, kaj težko privoščimo.«

Milena Jakuš, šivilja (Temenica): »Naših reklam ne slišim kaj dosti, zato sem še toliko bolj vesela, ko nas srečam ob akciji Podarim-dobim. To je prijetna reklama.«

Barica Smole, posl. sekretarka (Temenica): »Slogan je neustrezen in premalo upošteva razmere, v katerih smo. V tem smislu je bil tudi naš nastop na sejmu mode, ki je tudi del reklame...«

Maja Kunstek, računovodstvo (Delta): »Mislim, da so naše reklame čudovite in vredne Labodovega imena.«

Ivanka Hlušička, šivilja (Delta): »Labodove reklame so lepe. Imam le eno pripombo: premalokrat se še pojavimo z našimi reklamami in premalo tistega, kar delamo, prikažemo na njih.«

Anica Horvat, kontrola kvalitete. »Imamo v redu reklamo, le premalo nas je videti na televiziji ali v drugih medijih. Dobra reklama danes ogromno pomeni.«

Štefka Rožman, modelarka (Commerce): »V naših reklamah, ki so lepe, je vidna eleganca, kar je poudarek Laboda. Morali pa bi se večkrat pojaviti. Denar za reklamo je dobro naložen denar.«

bucike

ex-tempore — začetek in konec naše kulture

Ko ob slovenskem kulturnem prazniku pregledujemo, kaj smo v Labodu dosegli na kulturnem nivoju, lahko le žalostno ugotovimo, da malo. Kajti vsa naša kultura, tista organizirana in negovana, se začne in konča pri ex-tempore. Pa še ta prireditelj je bolj odsev in zagon nekaj zanesenjakov in vztrajnežev. Drugega pa nič.

Naše knjižnice po tozdih več ali manj životarijo in so pravzaprav bolj pozabljene kot ne. Nihče ne skrbi za načrtno nakupovanje strokovne literature, kaj šele, da bi jih bogatili z beletristiko.

Abonmajske in druge prireditve gredo bolj ali manj mimo naših ušes in mimo naših želja.

Galerijske dejavnosti se tu pa tam pojavijo kot bela vra-

na in kot medla želja po oživitvi kulture v tozdu.

Potujoča knjižnica pri nas nima postaje — menda ni zanimanja.

Tudi za udeležbo na večjih kulturnih prireditvah ni zanimanja.

Za nič ni zanimanja, če ni vse to prav ponudeno, spodbujeno, motivirano. Zgovarjanje na sivino, na preobremenjenost, na delo in delo in delo, je medvedja usluga. Kajti vsi vemo, kaj kultura pomeni in, na žalost, vsi skupaj čutimo, kaj pomanjkanje te prinaša.

Skrb za kulturno življenje v Labodu bi morala biti načrtovana, bolj usmerjena. Ne bi je smeli prepuščati naključnim ljubiteljem, ki za nagrado dobe le še kakšno po »buči«, češ ima že čas, da se s tem ukvarja. To bi pa »stalo« in danes, »metati« denar in čas za kaj takega, je potratno, v mislih povprečnežev in kratkovidnežev. Da zna biti naložba v bogatejše kulturno življenje naložba v človeka, v prihodnost, tega se nočemo zavedati.

vprašanje — odgovor

Vprašanje: Kako se tretira nesreča, ki se je zgodila v delovnem času izven delovnega prostora?

Odgovor: Vodja pravne službe razlaga, da nesreča v delovnem času izven delovnega prostora ni nesreča na delu, če delavec ni bil na službenem izhodu. V primeru, da je bil na osebnem izhodu, mora imeti za to registrirano izhodno kartico, sicer je tak izhod prekršek.

Ob tem je Dmtar Perić, vodja pravne službe, tudi dodal razmišljanje o nesreči na delu. Pogosto se zgodi, da ima delavec nesrečo ob vračanju z dela. Toda, čim je nesreča

izven poti od doma do službe oziroma obratno (morda pot v trgovino, banko ali karkoli drugega), že ne velja kot nesreča na poti z dela. Zato niso redki zapleti v takih primerih. Zapomnimo si torej, le pot dom — delovna organizacija.

zanimivost s pripisom

Uničljiva plastika

Kdor se sprehaja vzdolž naših rek, opazi na grmovju plastične vrečke, ki jih velika voda obesi na veje. To se dogaja že po vsem svetu, zato so v ZDA že prepovedali uporabo uničljive plastike in jo nadomestili s preprosto papirnato.

V majhnem švicarskem podjetju Belland A. G. v Biberistu so, npr. izdelali na vodo odporno plastično snov, ki se stopi, če jo poškrbimo z mešanico vode in nekega kemičnega topila. Kar ostane, je mikroskopsko majhno in ni škodljivo.

Predlagajo tudi na svetlobo občutljivo plastiko, ki bi po določenem času razpadla.

PS — Do take plastike je za nas še gotovo daleč. Zato bi bilo prav, da v imenu kolikor toliko ohranjene narave začnemo razmišljati o papirnatih vrečkah.

ZLATA MATEJA

Tik pred zaključkom redakcije smo zvedeli za zmagovito vožnjo Mateje Svet na svetovnem prvenstvu v Vailu. Ob tem največjem uspehu slovenskega in jugoslovanskega smučanja, smo tudi iz Laboda poslali čestitko naši Mateji:

Draga Mateja!

Verjemi, da si še vedno nismo opomogli od sreče in radosti, ki je prevečala naša slovenska srca včeraj zvečer, ko si tako superiorno zmagala in postala svetovna prvakinja v slalomu.

Trepetal si, ko si stala na štartu, držali pesti, da se ti slučajno ne bi kaj zataknilo, verovali smo vate in ti želeli kolajno. Dobila si jo, najlepšo, najsvetlejšo. PONOSNI SMO NATE, MATEJA.

Za izreden uspeh prejmi v imenu delavcev delovne organizacije »LABOD« tovarne oblačil Novo mesto iskrene čestitke.

Želimo vsem tekmovalcem in strokovnemu vodstvu še veliko uspehov in prijetno bivanje v Ameriki.

Lep pozdrav vsem skupaj!

**Glavni direktor:
MILAN BRATOŽ**

Prejeli pa smo tudi telegram g. Königa iz firme GLASER: »Ne bi hotel zamuditi priložnosti, da vam čestitam ob uspehu Mateje Svet včeraj v Vailu. Upam, da bo odslej lahko še bolj uspešno prezentirala vaša oblačila.«

opravičilo

Velja za marsikaj, kar se nam je zadnje čase »vtihotapilo« v naš časopis. Tako se je zgodilo, da je Ildrija postala Litija, da je iur (diplomirani pravnik) postal inž. in podobno. No, napake so boleče predvsem za vse tiste, ki se trudimo pri časopisu, ki vanj vlagamo veliko moči. Zato upamo, da jih v bodoče zares ne bo. Malo za šalo dodajmo, da je končno pust mimo in da smo z njim zažgali krivca za vse hudo in narobe.... Tako pravi ljudsko izročilo in upajmo, da je v njem tudi nekaj resnice.

Vodja proizvodnje, Ludvik Judež (desno) in Nikola Koljanin iz razvojne službe, odgovoren za program VO, pozorno spremljata likanje prvih kompletov, sešitih v Ločni.

ob srajcah sedaj še ženski kompleti

LOČNA je prvi Labodov tozđ, v katerem je prišlo do vključitve drugega programa:

Konec leta je dobila ideja o reorganizaciji dela tozda Ločna realnejše osnove. Trend prodaje srajc na domačem in tujem tržišču občutno pada in Ločna, ki je od svojega začetka dalje šivala srajce, se je bila primorana spoprijeti z idejo o zamenjavi programa. Znotraj Laboda do tako korenitega obrata še ni prišlo, zato niso imeli organizatorji tega posega tako rekoč kje iskati inštrukcije. Kljub temu pa so uspeli v rekordno kratkem času izpeljati nalogo in postaviti trak ženskih kompletov.

Ob tem je bil potreben poseg v celotno organizacijo dela v Ločni. Po »starem« sistema delajo še en del predmontaže in dve brigadi montaže srajc. V brigadi kompletov je zaenkrat 33 šivilj, brigadirka in pomočnica. Število še ni dokončno, saj je za njimi šele nekaj dni šivanja tega programa. Ko se bodo stvari uredile, bo dokončno formirana skupina za to brigado. Vsekakor pa velja dodati, da v Ločni ni bilo odporov med ljudmi, nasprotno, da so prisluhnili potrebam in usmeritvam strokovnega tima in vodstva tozda, kar govori o zrelosti kolektiva in nedvomno tudi o zaupanju in strokovnosti organizatorjev.

Pričakovati pa je precej problemov pri strojni opremi. Razen treh likalnih naprav so vsi ostali stroji že stari, nabrani delno po tozđih, delno

iz ločenske zaloge. Za začetno fazo uvajanja, ki bo trajala šest mesecev, naj bi to zadosotovalo. Potem, ko naj bi se brigada usmerila v izvozno delo, pa bo treba priskrbeti za vrhunsko kvaliteto primerne stroje. V tem smislu je že bilo nekaj pogovorov s firmo Brother. To je tudi osrednji problem celotne reorganizacije, ki je bila s predhodnimi korenitimi pripravami izpeljana tako rekoč v slabih desetih dneh. Zajemala je sprva informacije in priučevanje (odgovorni delavci Ločne so v ta namen »gostovali« pri Tip-topu), pripravo prostora, postavitev strojne opreme in izpeljavo tehnologije ter, ne nazadnje, pripravo kolektiva na spremembo.

Opravljenega je veliko dela, ki je sicer potekalo v sodelovanju z razvojno službo, težo odgovornosti in izpeljave pa je vendarle prevzel na svoja ramena vodja proizvodnje, **Ludvik Judež**. Tudi organizatorji dela so svoje oddelali skupaj s celotnim kolektivom.

Za bodoče ostaja odprta možnost tako širitve brigade kot tudi prehajanja nazaj na šivanje bluz ali srajc. Organizirali so se namreč tako, da z majhnimi spremembami in dograditvami kapacitet zamenjava ne bi smela povzročati težav. Toda v Ločni si odgovorni žele, da bi vsaj v prvi fazi privajanja na novo delo ne prihajajo do sprememb. Najprej žele osvojiti ta program, da bi kasneje brez večjih posledic lahko menjali delo, če bi trg tako narekoval.

zala dolga pot do projekta

V letošnjem planu je Zala zapisana tako, kot je to pričakovala že od leta 1982. Od takrat je namreč živa zahteva in orisan idejni projekt za rešitev prostorske stiske in s tem izredno težkih pogojev za delo. Dejstva so govorila, da ne gre več odlašati, dejansko stanje pa nekako ni in ni dopuščalo začetka priprav za idejni projekt. Kot rečeno, bo letos na osnovi lani dokončno izdelanega idejnega projekta steklo delo za sam projekt, kar zajema predvsem dokumentacijo in priprave na gradnjo. Ta pa bo na vrsti, ko bo možno. Toda gotovo se vsi v Labodu zavedamo, da je treba s skupnimi močmi poiskati to možnost čim prej.

Gre za dozidavo dvajset metrov dolgega objekta, s čimer bi se lahko razširila likalnica, pridobili pa bi tudi prostor za delo kontrole. Tako bi končno lahko proizvodni proces dobil tudi v Zali svoj logičen zaključen krog, saj morajo sedaj zaradi utesnjenosti prenašati izdelke sem in tja, delo pa je predvsem v likalnici, čeprav je prostorska stiska tudi v šivalnici, zelo oteženo. Ob gradnji naj bi kot logičen zaključek proizvodnje poskrbeli tudi za nakladalni podest, kar bo prihranilo izdelku marsikatero nevarnost. Ob sedanjih premikih se izdelki lahko poškodujejo, zapraše, umažejo itd.

Torej 20 metrov zaenkrat, ki bo rešilo veliko težav v Zali. Dogovorili so se, da ne bodo vztrajali na kakšnih velikih željah in zahtevah, čeprav hkrati menijo, da tudi v bodoče ne smejo ostati pozabljeni. Idejni projekt je namreč zasnovan tako, da je možna nadgradnja in s tem seveda nove kapacitete. Toda zaenkrat vedo, da je najbližje realnosti in hkrati neodložljiva nuja rešiti likalnico in racionalizirati poti dela v proizvodnji.

O prostorski stiski v Zali smo že velikokrat govorili, ne nazadnje pa so o tej problematiki govorile tudi delavke na tako imenovanem izsiljenem sestanku. Takrat so razmišljali tudi o možnosti prehoda na dve izmeni, kar naj bi rešilo utesnjenost. Toda pri stotih delavkah sta dve izmeni nerentabilni (da ne naštevamo ostalih problemov od prevozov in urejanja varstva

dalje). Torej bi potrebovali za dve izmeni več ljudi, kar ponovno pomeni na eni strani manj prostora v proizvodnji in na drugi strani vprašanje pravega kadra. Tako dve izmeni v Zali ta trenutek ničesar ne rešita. Velika rešitev pa je prizidek, na katerega čakajo že lep čas.

Zaželim jim srečo pri pridobivanju soglasij in dokumentacije sploh in srečo pri zbiranju denarja. Kajti sedaj, to vemo vsi, ne bodo več odnehali, ne bodo več s posluhom in razumom sprejemali težav ostalih, sedaj so zares oni na vrsti.

zahvala za lepo srečanje upokoјencev

Kot vsako leto smo imeli tudi letos upokoјenci Laboda iz Novega mesta lepo novoletno srečanje.

Vabilu se je odzvalo kar precejšnje število upokoјencev. Vesel nasmeħ je žarel na obrazih, ko smo se zopet srečali v naši tovarni. Bilo je zares živahno in veselo. Ob dobri hrani in dobri kapljici smo se razgovorili o delu doma in o problemih, ki tudi nas tarejo v vsakdanjem življenju. Veseli smo bili srečanja z našim glavnim direktorjem, Milanom Bratožem, ki nas je prav lepo pozdravil in se z nami pogovoril o raznih vsebinah. Predstavil nam je tudi problematiko našega gospodarstva in Laboda.

Posebno pa smo bili veseli socialne delavke Jolande Švent, ki je pokazala veliko pripravljenosti že ob samem načrtovanju in organiziranju srečanja in je na tem tudi do konca ostala z nami. Za to smo ji še posebno hvaležni.

Hkrati pa se zahvaljujemo delavcem Laboda tudi za denarno pomoč, ki smo jo prejeli ob 8. marcu in za pomoč pri izpeljavi našega izleta.

Tovariški pozdrav!

FANIKA UDOVČ

problem statusa upokojenecv pred priklučitvijo k labodu

Spoštovani!

Ko sem pred dvema letoma pisala pismo v naš časopis in dobila odgovor, sem zares menila, da bom lahko bolj spodbudno in bolj optimistično napisala drugo pismo. Sprva sem se še hotela zahvaliti direktorju in poslovni sekretarki tozda Tip-top za njune spodbudne besede. Ampak, na žalost je ostalo samo pri besedah.

Nikar ne mislite, da vas bom v tem pismu ponovno prosila za kakršnokoli povabilo. Pa vendar, za uslugo vas bi prosila. Prosila bi, da bi bili toliko odkriti in bi jasno povedali vsem delavcem in upokojenecem, da pač ne morete ali ne smete, ne vem, zakaj, povabiti bivših sodelavcev oziroma upokojenecv. To uslugo mi naredite zato, ker je še vedno ob srečanju z mlajšimi upokojenkami ali sodelavkami, prvo vprašanje, zakaj me ni na nobeni upokojenjski proslavi.

Verjemite mi, da bom veliko bolj zadovoljna, ko me ne bo nihče več vprašal, zakaj ne pridem, saj bom vedela, da sem odpisana še pri živih!

Lep pozdrav vsem, ki me še niste odpisali!

OLGA BROD, Ljubljana

Tako kot pred dvema letoma, sem s tem pismom tudi tokrat odšla v Tip-top. Angelca Blatnik, vršilka dolžnosti direktorja, je bila z vsebino že seznanjena, saj sta se z Brodovo pogovarjali o tem vprašanju. Mnenje Blatnikove je, da je nujno to vprašanje rešiti na ravni delovne organizacije. Gre za vse, ki so se upokojili v določenem delovnem okolju, predno se je to priklučilo Labodu. Tega vprašanja ob samih priklučitvah ni nihče načel, saj je bilo veliko tekočih problemov.

Povsem drugače pa se to vprašanje kaže skozi osebno prizadetost.

»Gotovo je žalostno, če se upokojenec čuti tako pozabljenega. Potrudila se bom, da se bo to v Tip-top-u in v delovni organizaciji uredilo. Naše relacije z upokojenci so

večsmerne. Zato pričakujemo, da nam bodo stroški iz tega naslova tudi priznani. Je že tako, da se je treba pripraviti tudi na to plat.«

Tokrat lahko mirno zapišemo, da torej zares ni več ovir, da ne bi tudi upokojenecv, ki so se upokojili pred priklučitvijo njihovega kolektiva k Labodu, vključili v naše upokojenjske vrste. Tako je tudi mnenje delovne organizacije.

zanimivost s pripisom

**Več masla kot
margarine**

Nemci spet rajši posegajo po surovem maslu in mlečnih izdelkih. Lani so porabili na prebivalca 5,9 kg smetane, 7,5 surovega masla in 14,5 kg sira. Skupaj približno 6 kg več kot pred desetimi leti. Poraba surovega masla in smetane se je povečala zaradi izboljšane kulinarike, kajti gospodinje dodajajo omakam vedno več smetane. Tudi osebni dohodki so se povečali, cene pa znižale, predvsem surovo maslo je mnogo cenejše. Posledica tega je, da v letošnjem letu porabijo Nemci več surovega masla kot margarine.

PS — S čim bomo torej pri nas mazali kruh. Če bo šlo tako naprej, bo še mast predraga, ali še huje, še samega kruha ne bo kaj dosti...

Letošnji sejem mode v Ljubljani je bil dobro obiskan. Posnetek je z našega razstavnega prostora, kjer smo predstavili svečan večerni program ženskih kompletov in srajc.

še ena izgubljena priložnost

Že pred letom smo pisali, kako lepa in poceni priložnost je ljubljanski sejem mode za vse tiste, ki delajo v konfekciji, da se srečajo z modnimi trendi, da pokukajo h konkurenci, kako in kaj. Omenili smo obisk sejma mode kot idealno priložnost v smislu izobraževanja. Pa je letos ponovno prišla ostra kritika v tej smeri, tokrat iz tozda Temenica.

Direktorica Primožičeva opozarja na mačehovski odnos »centrale« Laboda do proizvodnih tozdov. »Namesto, da bi nam ponudili obisk sej-

ma, omogočili vstopnice za ogled revije, skratka omogočili čim večjemu številu delavcev, da si sejem ogledajo, nismo bili deležni nič od tega. V Temenici smo se vendarle sami odločili, da organiziramo postopen ogled sejma. Delo nas priganja, zato si ne moremo privoščiti celodnevno odstotnot brigadirjev, in dogovorili smo se, da smo se v dveh delih odpeljali v Ljubljano bolj proti koncu delovnega dne. Zato tudi nismo več dobili vstopnic za modno revijo, za kar mi je še posebno žal. Kajti tisto, kar smo na sejmu videli, ne predstavlja Laboda. Poudarjena svečana in nadvse razkošna kolekcija odseva drugi čas in nekaj drugega, kar potrebuje in zahteva trg. Mi delamo za zaposleno ženo, imamo lep in pisan proizvodni program, ki ga na sejmu, žal, nismo predstavili. Morda smo bili ustrezneje predstavljeni na reviji, toda to si je ogledala le peščica. Zato smo bili razočarani. In to kar dvakrat, razočarani nad predstavitevijo lastne firme in nad odnosom do nas v proizvodnih tozdih.«

Zakaj torej ne prisluhnemo pobudam iz tozdov, če se že sami ne spomnimo, da bi bilo dobro povabiti delavce na sejem, dobro in prav, saj bi bilo to lahko in izobraževanje in nagrada za delo hkrati.

naš pogovor

o labodovi ekonomski propagandi

Nujen delež sodobnega marketinga so ekonomska propaganda in tržne komunikacije sploh. V vse bolj zasičenem tržišču je treba neposrednega kupca opozoriti nase, na izdelek, mu sporočiti, kdo smo in kaj želimo ponuditi, kaj si od nas še lahko obeta in podobno. Za vse to pa je potrebna stalna prisotnost tako v množičnih medijih, kot so razni časopisi in revije, televizija in radio, kot tudi v ostalih oblikah sporočanja, od sejmov do sodelovanja s trgovinami v te namene.

Kaj Labod načrtuje za letos v tem smislu, sem povprašala **Lojzeta Kopino**, odgovornega za ekonomsko propagando:

»Za te namene imamo v Labodu, tako kot vsako leto, na razpolago 0,6 odstotka denarja iz celotnega prihodka. S tem denarjem se moramo znajti in poskrbeti za čim boljše prisotnost v medijih, z njim pa zagotavljamo tudi potrebe, ki sicer ne sodijo neposredno k ekonomski propagandi, se pa napajajo iz tega vira. To so razne pomoči društvom, klubom in podobno.«

Je prošnja za tako sofinanciranje veliko? In — ali se nam ne razdrobi precej denarja, ki je prvenstveno namenjen ekonomski propagandi v prvem pomenu te besede?

»Res gre veliko denarja s takimi dotacijami, ne da bi ob tem dosegli primeren efekt. To ni reklama, je bolj pomoč, ki je gotovo del našega življenja, je pričakovana in tako rekoč nujna.«

— Kakšne so cene oglaševanja v raznih časopisih in na TV?

»Cene skokovito in vrtočlavo hite v višine. Cene oglaševanja v revijah se gibljejo med 450 in celo 900 starimi milijoni (slednji velja za Jano), minuta predvajanja na TV zaslonih pa je v najatraktivnejših terminih med 200 in 250 starimi milijoni. Zavedati pa se moramo, da z eno predstavitevijo ničesar ne dosežemo.«

V katerih revijah največ oglašamo in zakaj?

»Prisotni smo v večini večjih tako imenovanih ženskih revij, kot je Svijet, Praktična žena, Bazar, Studio, Jana in podobno. Ob tem želimo do-

seči čim več naših potencialnih kupcev. Za naše klasične in elegantne proizvode ne damo reklam v časopise, kot so naprimer Mladina, čeprav ima veliko bralcev, vendar pa so ti v večini tisti, ki ne iščejo Labodovih elegantnejših izdelkov.«

Ali pripravljamo kaj novega za letos, nove vsebine, novo podobo naše reklame, po kateri naj bi nas kupci spoznali?

»V osnovi je film, ki ne bo čisto informativen, češ tako bluzo delamo in tak kostim, ampak naj bi sledil predstavitvi našega imidža. Torej, tako se predstavlja Labod, to je pojem Laboda. Sicer pa pripravljamo, tako kot vsako leto, dve akciji, spomladi in jeseni. V tem obdobju se pojavimo z novo predstavitevijo v časopisih, na radiu itd.«

Za pripravo posamezne reklame smo povezani z agencijo Peps, ki nam spelje vse, od fotografije do filma in besedila. Vendar pa priprava ene reklame ni vse. Slišati je o velikih posegih posameznih uspešnih DO na celostni podobi. Torej, kako je pri nas s tem, od opreme izdelka do vrečke, napisov, dopisov... Ali se lotevamo tudi te naloge?

»Pogovarjamo se s strokovnjaki s tega področja in zavedamo se, da bi morali priti do zelo fleksibilne celostne podobe, ki pa bi bila predvsem zelo razpoznavna Labodova. Vendar je to dolgoročno delo, ki smo ga nekaj celo že opravili (pri opremi izdelkov, na primer, je dosežen občuten premik), nekaj pa nas ga še čaka. Vsekakor pa je to delo strokovnjakov, ki bi jim mo-

rali zaupati, ne pa, da poenostavljamo in iščemo najkrajše ali najcenejše rešitve. Tu ni bližnice. V prvi vrsti pa vendarle ostaja izdelava reklam za neposrednega kupca, ki pa je tudi plod večih profilov ustvarjalcev in nalog raziskave tržišča, ki smo se je doslej tudi bolj površno lotevali. Tudi to je del marketinškega obnašanja, v katerega nas sili čas.«

Kaj pa tisti drugi, drobni propagandni materiali? So pripombe, da tega materiala pri nas ni, da nimamo kaj pokloniti... Ali ne bi izkoristili možnosti, ki nam jih ponujajo svileni ostanki, za recimo, robčke z našim znakom ali kaj podobnega?

»Velja pravilo, da tak material poklanjamo ljudem, ki firmo poznajo, zato s tem ni dosežen tisti pravi propagandni učinek. Moje mnenje je, da bomo morali dati več na rek-

lamo za neposrednega kupca — tu moramo dobiti bitko.«

Kako sodelujemo s trgovinami, saj je del propagande tudi njihova predstavitev naših izdelkov, raven ponudbe...

»Trgovine so se začele drugače obnašati. Ona-on je recimo sama šla v posebno obliko prodaje, v kateri so zajeli tudi Labod, in pri tem je bil strošek njihov, rezultati dobre prodaje pa njihov uspeh. Slediti jim bodo morali tudi drugi. Naša naloga pa je izkoristiti novosti, ki jih ponuja videotehnika. V tujini so pogoste predstavitve proizvajalcev v izložbah ali ob vhodih v trgovine s posnetki na videokasetah. Tu imamo veliko možnosti, seveda pa je treba najprej opremiti trgovine. Poleg tega tečejo vzporedno tudi ostale akcije, od sejmov dalje, kar vse je naša propaganda.«

Lj

utrinek z dela novomeškega društva invalidov

Petek, 27. januar, je bil za številne invalide, člane novomeškega društva invalidov, drugačen, bogatejši dan, ki se ga bomo mnogi še dolgo spominjali. V Mirni peči smo imeli letno skupščino, popestrečno tudi s kulturnim programom. In zakaj prav tam?

Društvo invalidov Novo mesto že nekaj let uspešno sodeluje s KUD Mirna peč. Zato smo se odločili, da letno skupščino združimo s prijetnim kulturnim užitkom.

Izvolili smo nove organe društva, slišali poročilo o delu prejšnjih organov ter smernice za nadaljnje delo društva. Za uspešno sodelovanje so bila podeljena tudi priznanja, ki so jih bili tokrat deležni: DO Gorjanci Novo mesto, OŠ 14. divizije Grm ter KUD Mirna peč.

Po tem uradnem delu nam je pevski zbor iz Mirne peči zapel tri pesmi, med kratkim odmorom pa so nam domačinke postregle s toplim čajem in pecivom. Zatem pa smo si ogledali premierno gledališko

predstavo — Nušičevo komedijo Pokojnik, ki so jo naštudirali mirnopoški amaterski igralci. Lahko rečemo, da je bilo delo zares čudovito predstavljeno in dobro naštudirano.

In za tem bogatim programom nas je čakala še večerja. Financirali smo jo sicer sami člani, medtem ko je za prevoz in kulturni program poskrbelo društvo invalidov iz Novega mesta.

Nič posebnega, bi kdo lahko rekel. Toda vse to je bilo tako lepo organizirano in gledališka predstava tako enkratna, da bo gotovo marsikateremu invalidu, ki si nima možnosti pogosteje ogledati kaj podobnega, še dolgo ostal ta dan v spominu.

Vsi skupaj pa si želimo tudi nadalje še več sodelovanja in predvsem razumevanja do invalidnih oseb, ki žele biti enakovredni ljudem v tej naši, na žalost, vse manj humani, družbi.

Anica Nose
DSSS

Slovenija

Moja dežela.

krzna

Prav je, da tekstilci spoznajo tudi krzna. Sploh pa so krzna zelo v modi. Kako jih bomo negovali in kakšna krzna sploh poznamo? Nekaj tega si lahko preberete v tem sestavku.

Plemenita, draga in rado nošena krzna vedno dobro negujte. Pravzaprav pa velja povedati, da krzna niti niso občutljiva. Tako jim ne škodi, če se zmočijo. Na zračnem, suhem mestu se prav hitro spet osuše, nato pa jih samo malo otresete in obesite, toda ne poleg toplote. Prah odstranite tako, da z dlanjo pazljivo udarjate z notranje strani (nikdar pa ne uporabljajte stepala).

Pomembno je, da imate ustrezen obešalnik za krzneni plašč ali jakno. Razumljivo je, da ne smete krzna stlačiti v ozko omara, saj to škodi dlaki in plašč izgubi obliko.

Tudi ne shranjujte krznenih stvari v plastično vrečo, saj bodo izgubile sijaj. Priporočamo, da dragocena krzna čez leto shranite pri krznarju, če pa že to ne, pa jih vsaj shranite v laneno vrečo.

Če hranite krzna doma, mora biti omara dobro zaprta, morate pa jo tudi posprejati proti moljem. Pazite, da sprej ne pride do krzna.

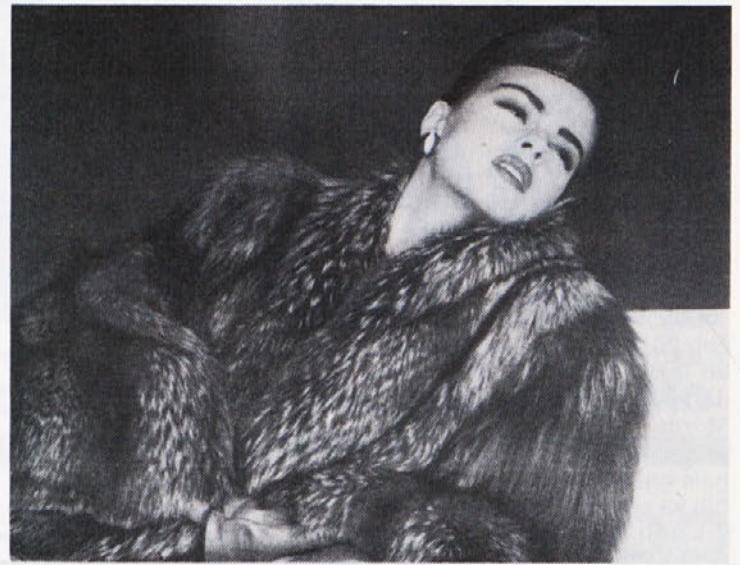
Spoznajmo nekaj vrst krzna

bizam

Od zlatorumeno bele do črne barve, prodaja se po različnih vrstah, na primer: hrbti ali trebuščki. Krzno je lahko lepo tudi deset let. Pogostokrat ga oplemenjujejo in ga imenujejo bizamski nerc.

krzno perzijskega jančka (brajtšvanc)

Je dragoceno in lepo. Lahko ga sešijete po modi, ker ne traja dlje kot osem let.

krzno rdeče lisice

Toliko lepše je, kolikor so dlake daljše in bolj goste. Na žalost zelo hitro izpadajo in tudi polomijo se hitro. To še posebej velja za cenejša krzna. Zato izberite prvovrstno kvaliteto, če ga želite nositi več let.

teleče krzno

Ni občutljivo in je zelo vzdržljivo. Ne deluje razkošno in zelo pristaja mlajšim. Krzno je svetleče in koža mora biti mehka, če naj bo kvalitetno.

zajčje krzno

Zajčjih krzen je dovolj za vsak okus in vsak žep. Vsekakor je zelo prikladno za mlajše ženske in dekleta, deluje pa zelo športno. Pogosto jakna iz takega krzna ne stane več kot dobra volnena jopa, zato pa seveda tudi ne traja dolgo. Normalno je lepo dve do tri leta, po tem času se rokavi in sprednji deli obnosijo.

ovčje krzno

Najpogosteje se kombinira z drugimi krzni, z njimi pa se krasijo tudi površniki iz tkanine. Ta cenena krzna pa imajo še eno dobro lastnost — trajajo najmanj pet let, še dlje pa, če jih ne uporabljate pretirano pogostokrat.

nerc

Pridobivajo ga v največji meri iz živali, ki jih goje na farmah. Pojavlja se v vseh niansah, od najsvetlejših do najtemnejših rjavih barv. Cena je visoka, odvisna pa je od kvalitete. Gre pa v tem primeru za zelo vzdržljivo krzno.

nutrija

Izhaja iz neke vrste močvirnega bobra in je mehka kot žamet. Dodati je potrebno, da je nutrija krzno, ki ne prenaša dobro vlage, četudi bobri seveda žive v vodi.

perzianer

Perzijskega jančka, barve peška, sive, rjave ali črne barve, je krzno, ki je rado nošeno že mnogo leta. Ne zahteva posebne nege in je zelo vzdržljivo, trajno in vedno moderno.

keltski horoskop

Javor: svojeglavost

11. 4. — 20. 4. in 14. 10. — 23. 10.

Javor sploh ni vsakdanji človek. Plašen je in zadržan, po drugi strani pa neizmerno častihlepen, ponosen, sebe zelo ceni, nenehno si želi novih izkušenj. Rad zasmehuje druge, večkrat je zaljubljen vase, vseč mu je, če se o njem govori. Za laskanje je sprejemljiv. Navadno se prav dobro počuti, njegovih živcev zlepa kaj ne razdraži. Veliko kompleksov ima, a je zelo inteligenten in ima neprekosljiv spomin. Ljubezensko življenje je pri javoru izredno zapleteno. Rad bi naredil vtis in partnerju, ki si ga izbere, vsilil svojo voljo.

Oreh: strastnost

21. 4. — 30. 4. in 24. 10. — 11. 11.

Oreh ima neupogljiv značaj. Nekaj posebnega je in poln nasprotij. Pogosto je sebičen, napadalen in neizpros, potem spet ple-

menit in širokega srca. Vselej ima široko duhovno obzorje. Njegove reakcije so nepredvidljive in spontane. Častihlepen je brezmejno. Zelo težko se prilagaja, zato je težaven partner. Ni povsod priljubljen, ljudje pa ga občudujejo in ima velik ugled. Če je na visokem položaju, je genialen strateg. Ni mu za ceneno popularnost. V ljubezni je pogosto ljubosumen. Zelo strasten je, zato je odličen partner. Zmerom pripravlja presenečenja.

Jesen: častihlepnost

25. 5. — 3. 6. in 28. 11. — 1. 12.

Bitje je, ki vleče ljudi k sebi. Zelo priljubljen je. Zmerom ravna tako, kot se mu zdi prav, in požvižga se, če ga kritizirajo. Jesen je častihlepen, inteligenten in nadarjen. Če se mu ne posreči doseči svojih visoko zastavljenih ciljev, se pogrezne vase. Jesenu je mogoče vselej zaupati in se nanj zanesti, ker drži besedo. V ljubezni

je sanjač, toda partnerju je zvest. Pri jesenu večkrat razum prevlada nad čustvi. Kadar jesen sklene, da bo živel v dvoje, misli resno. Jesen je ponavadi prijazen, včasih pa postane sebičen in skuša drugim vsiliti svojo voljo.

Kostanj: zgovornost

15. 5. — 24. 5. in 12. 11. — 21. 11.

Kostanj je obdarjen z lepoto, ki ni vsakdanja, ljudi pa pridobi zase šele, ko ga dodobra spoznajo. Nikdar se ne napreza v prid drugim, ni mu za to, da bi na koga naredil vtis. Včasih se živahno odziva in vse ga zanima, druge kratki se potegne vase in molči. V veliki družbi je razdražljiv in občutljiv, toda največkrat zato, ker premalo zaupa vase. Pretvarja se, češ kako preudaren je, v resnici pa trpi. V ljubezni je kostanj preračunljivec, toda kadar zares ljubi, ljubi globoko. Le težko si najde partnerja, čeprav zelo hrepeni po zvezi s človekom, ki bi ga imel rad.

nagradna igra

vprašanje

s kolikimi tujimi firmami sodeluje labod?

rok in nagrada

Odgovore pošljite do vključno 20. februarja, da pa vam bo lažje, natančno preberite današnjo številko Laboda. Morda bo kakšen podatek pravšnji za vas... In nagrada: v naši nabavni službi so obljubili za nagrado uvožen dodatek. Ali bo to pas, okrasna sponka ali kaj drugega, tega pa še ne vemo.

In rezultati prejšnje nagradne igre?

Dobili smo 20 odgovorov, od tega je bil le eden napačen.

šopek modrosti

Noben šolski program ne more ustvariti vrednosti, ki se niso utrdile v javnosti.

C. ZLOBEC

Če potreba po narodni identiteti ni zadovoljena, lahko, kakor vsaka potisnjena želja, naraste do iracionalne silovitosti in naredi škodo.

I. FETSCHER

Veliko vprašanje je, ali je sploh mogoče verodostojno govoriti o greh drugih.

J. KOSTNAPFEL

Smrt je lahko nesmiselna, ima pa tudi globok smisel in pomen za življenje.

A. KIRN

Valvasor je svojo Slavo Vojvodine Kranjske napisal leta 1689 (pred tristo leti, nas je opozorila **Joži Tršan iz Tip-topa**), in sicer jo je ustvaril na gradu Bogenšperk pri Litiji.

Dobili smo 8 odgovorov iz Libne, 1 iz Tip-topa, 1 iz Zale (bravo, Suzana), 2 iz Ločne (lepo, da ste se oglasili tudi najbližji) in kar 7 iz DSSS (še tako naprej). Tokrat je bilo žrebanje v ponedeljek, 30. januarja, ob 11.30 v jedilnici, **Zdenka Blatnik**, šivilja iz Ločne, pa je prinesla srečo **MARJANU UNETIČU iz Libne**. Labodek bo tako »odplul« k našim zvestim sodelavcem v Libno. Čestitamo!

Še pojasnilo

Nekaj odgovorov iz tozda Commerce je prišlo, žal, nepozno, prav tako pa tudi odgovor **Francke Varga** iz Ljubljane. Opozarja nas, da je 30. januarja, ko smo postavili rok za odgovore, šele prejela časopis. Opravičujemo se, ker smo zaradi obilice dela poslali časopis upokojencem, študentom in ostalim naslovnikom postopoma. Tako se je zgodilo, da je prav Vargova prejela Labod med zadnjimi in ni imela možnosti enakovredno sodelovati v naši nagradni igri. Opravičujemo se ji in obljublamo, da bomo roke za oddajo odgovorov podaljšali prav zaradi naših upokojencev. Zato vas vabimo, da sodelujete v nagradni igri tudi v prihodnje!

Med Labodovimi knjižnicami je še najaktivnejša knjižnica v Delti, za katero skrbi poslovna sekretarka Mimica Magdič.

smučanje na zelenici

Športno društvo Labod prireja za člane delovne organizacije Labod in njihove družinske člane smučanje na Zelenici.

Možna sta dva termina:

- od 12. do 19. 3. 1989 (od nedelje do nedelje)
- od 15. do 19. 3. 1989 (od srede do nedelje)

Glede na željo smučarjev bomo organizirali tečaj z vaditeljem.

Stroški smučanja:

- bivanje in spanje v domu Panorama 10.000 din po osebi za Labodove delavce in njihove člane, za ostale pa 15.000 din,
- dnevna smučarska karta 12.500 din,
- turistična taksa in zavarovanje 500 din,
- prevoz organizira vsak sam.

Prosimo vse zainteresirane, da se prijavijo pri poslovnih sekretarjih ali neposredno v kadrovsko-socialni službi pri Brigiti Zalokar, telefon 21-727 (int. 276), najkasneje do 10. 2. 1989.

Ob prijavi je potrebno sporočiti odločitev glede tečaja z vaditeljem.

Ostale informacije dobite, ko bo jasno, koliko je prijavljenih in kakšne so snežne razmere.

Vabljeni!

Za sindikalno športno društvo pripravila
B. ZALOKAR

jože bračika:

nekaj zapovedi za vsakdanjo rabo

Laži kolikor se da,
le tak pri nas še kaj velja.

**

Pa v vsak drek svoj nos vtakni,
brž drugega namoči,
sebe pa oplakni.

**

Kradi, da boš kaj imel.
Ukor dobiš, a imetja, vile...
ti ne bo nihče vzel.

**

Nervozno skači, kolni glasno,
kako garaš,
naj vsem bo jasno.

**

Kolni jim mater vsem po vrsti,
a pazi na uho postave!
Tam so trdi prsti.

**

Skači čez plot,
a le s pravimi spogleduj!
Tako ti bo odprta pot.

**

Ubijaš tudi lahko,
če socializem braniš s tem
in partijo.

**

Po potrebi pripiši
si novo zapoved,
če hočeš, da mir bo v hiši.

Počakaj malo še z demokracijo,
morda po grbi prvi še dobijo.

**

Nasmeh nadeni si blesteč,
morda tako vsaj malo
reorganizatorjem boš všeč.

**

 labod

LABOD — izhaja tritedensko
v nakladi 2760 izvodov.
Odgovorna urednica: Lidija Jež

Grafična priprava: DIC tozd
Grafika
Tisk: Tiskarna »Novo mesto«